

SETKÁVÁNÍ

8/2015

BRNEŇSKÝ EVANGELICKÝ MEŠIČŇNÍK

EVANGELICKÁ CÍRKEV V BRNĚ

Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Brně I

Betlémský kostel a kostel J. A. Komenského (Červený kostel)
Opletalova 6, 602 00 Brno, tel: 542 211 453, 542 210 332
email: ccebrno1@atlas.cz, <http://www.cervenykostel.cz>
kazatelé: Jiří Gruber a Olga Tydlitátová, faráři
seniorátní kazatelé: Jiří Šimsa a Jaroslav Vítek
kurátor: Václav Matoulek, past. pracovnice: Marie Melicharová

Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Brně II

Blahoslavův dům, Lidická 79, 602 00 Brno, tel: 541 212 469
email: brno-ii@evangnet.cz, <http://brno-ii.evangelnet.cz>
kazatelé: Martin Horák a Alexandra Jacobea, faráři
kurátor: Jaroslav Kučera, past. pracovnice: Klára Němečková

Farní sbor ČCE v Brně - Husovicích

Netušilova 26, 614 00 Brno, tel: 545 212 420
email: husovice@evangnet.cz, <http://www.ccehusovice.cz>
kazatel: Štěpán Hájek, farář
kurátor: Vladimír Zikmund

Farní sbor ČCE v Brně - Židenicích

Kostel Jílkova 74, fara Konečného 8, tel: 530 324 052
email: zidenice@evangnet.cz, <http://zidenice.evangelnet.cz>
kazatel: Pavel Kašpar, farář
kurátor: Miroslav Maňák, past. pracovnice: Jana Kašparová

Diakonie ČCE - středisko v Brně

Hrnčířská 27, 602 00 Brno, tel: 549 242 279, 541 248 401
email: brno@diakoniecce.cz <http://brno.diakonie.cz>
ředitel: Jan Soběslavský

EVANGELICKÁ
AKADEMIE
BRNO

Evangelická akademie,

Vyšší odborná škola sociálně právní

Opletalova 6, tel: 542 221 741, email: vos@eabrno.cz

Střední zdravotní škola Evangelické akademie

Šimáčkova 1, 542 213 593, email: cszs@eabrno.cz,

<http://www.eabrno.cz>

ředitelka: Hana Svobodová

Setkávání - brněnský evangelický měsíčník. Ročník 2015 (XVII). Vydávají sbory Českobratrské církve evangelické Brno I a Brno II. Odpovědní redaktoři: Jiří Gruber, Martin Horák. Obálka Iva Tůmová. Registrováno pod číslem MK ČR E12109. Doporučená cena jednotlivého čísla 15 Kč. Roční předplatné 150 Kč, sponzorské 200 Kč. Redakce: 602 00 Brno, Opletalova 6. Vychází 10x ročně.

ÚVODNÍK

Milí přátelé Setkávání,

otevíráte poprázdňinové číslo časopisu Setkávání. Česká média jsou v těchto dnech plná zpráv o migrační vlně přicházející do Evropy. Z řady evropských zemí přicházejí informace o tom, že počet migrantů z Blízkého Východu a severní Afriky kulminuje. Ačkoli jejich cílovou zemí není naše země, týká se nás to.

Některé komentáře a internetové diskuze se zabývají otázkami, kdo migraci v tomto rozsahu vyvolal či zavinil, kdo ji podporuje a těží z ní, komu škodí a komu naopak hraje do karet. Jsou to otázky závažné a je dobře je nepřehlížet.

Ještě spíše než hledat odpovědi na otázky je však na místě, abychom hledali možnosti pomoci. Těm, kteří se vydali na cestu před nekončící válkou v Sýrii, před pronásledováním ve své zemi, z bezvýchodnosti a beznaděje. Je na čase, abychom si zase jednou připomněli, že patříme k nejbohatším zemím na světě. Je dobře nezapomínat, kolikrát v našich dějinách Češi ve velkém počtu využili otevřenosti a přijetí v jiných zemích: pobělohorskými emigranty počínaje a emigrační vlnou po invazi ruské armády v roce 1968 konče. Někteří naši předkové či vrstevníci do cizích zemí odcházeli, protože jim doma šlo o život, jiní ovšem šli takzvaně za lepším; stejně jako je tomu i se současnými uprchlíky.

Počty běženců, které má nyní naše země zaopatřit, jsou nesrovnatelné s těmi, které přijímají Německo, Itálie nebo Spojené království. Navíc, jak je zřejmé, naprostá většina migrantů do naší země nemíří. Tím spíše bychom v naší zemi měli být schopni lidi přicházející v nouzi přijmout. Stávají se našimi bližními.

Martin Horák, 14.9.2015

BYLO

Blažkov 2015 – Brno-Židenice

Jako každý rok, vyrazil i letos v půlce srpna židenický sbor na Vysočinu, aby zde strávil tradiční společnou dovolenou. Z mého pohledu byl však letošní ročník výjimečný hned z několika důvodů. Jestliže se loňský pobyt nesl ve znamení zažívacích potíží, které nakonec skolily většinu táborníků (slabší jedinci – včetně mě – si to v lehčí míře zopakovali i letos, ale šlo o velmi zanedbatelné procento), tak tento rok byly jistě tématem číslo jedna vosy. Během celého týdne mě napadalo, že kdyby s námi na Blažkově byl Alfred Hitchcock, jistě by alespoň popřemýšlel, zda by nestálo za to vytvořit volnou sérii hororů a po „Ptáčích“ nenatočit „Vosy“.

Vosy byly zkrátka všude. Velký obdiv patří především rodičům, kteří několikrát denně trpělivě utěšovali svá napuchlá dítká obložená cibulí. Díky Bohu adrenalinovou injekci, kterou jsme s sebou stejně nikdo neměli, nakonec nebylo zapotřebí. Vosí invaze byla zřejmě způsobena dlouhým obdobím sucha,

které vyhnalo vosy z lesů do tábořiště, kde tušily zdroj vláhy. Vosy tedy byly vlastně chudáci a netušily, že z některých jinak mírumilovných evangelíků týden v jejich společnosti vypěstuje poměrně zákeřné vosí vrahy. Sucho a teplo byly dalšími mimořádnými faktory, protože vystačit si na Blažkově i v noci pouze v kraťasech a tričku se asi často nestává. Výjimečným byl letos také věkově vyvážený poměr účastníků – na třicet dětí připadalo třicet dospělých.

Avšak i na Blažkově platí, že ztížené podmínky utužují kolektiv a dělají trvalejší vzpomínky. A tak kromě vos a vedra budeme rádi vzpomínat na požehnaný čas u jídla, pobožností, her, rozhovorů, výletů, koupání, zajímavých večerních programů a pohostinství ve Strážku.

Zuzana Blažková

Blažkov 2015 - Brno I

Letošní pobyt byl ve znamení příběhu o vyvedení Božího lidu z Egypta. Nejmenší děti ho prožívaly pod vedením sestry Ivy Oukropcové a provázela je při něm píseň Oslavujeme Hospodina. Starším dětem přiblížila příběh mládež a ostatním, většinou dospělým, vyprávěl a vykládal příběh bratr farář Gruber. Diskutovali jsme o statečnosti porodních bab, o tom, proč Bůh zatvrdil faraonovo srdce, jakou školou prošli Izraelci na poušti, i o tom, co všechno pro nás může být manou. Do příběhu jsme měli možnost vstoupit při sederové večeři, kterou židé dodnes slaví na památku vysvobození z Egypta. Připravili jsme si podobné pokrmy: hořkou zeleninu namáčenou ve slané vodě, „maltu“ z ovoce a skořice, jedly se nekvašené chleby (jeden kousek mohly děti schovat v chatce a rodiče ho pak hledali), rozbíjeli jsme vejce na památku zničení chrámu. Přitom se četly židovské modlitby a žalmy a zazněla odpověď na dětskou otázku, proč dnes jíme jiné pokrmy než obvykle. Tradiční práce pro tábor letos mnoho nebylo, ale chlapi spravili několik laviček a schodů a děti si s Ivou Smetanovou vyrobily z lékařských špachtlí pěkné stolní podložky. Odpoledne bývalo volno ke koupání a vyjíždkám na kole. Tak jako všude jinde bylo letos i na Blažkově úmorné vedro, ale v zateplené jídelně se udržoval příjemný chládek. Tradiční večerníček

pro nejmenší letos obstarala mládež se staršími dětmi, které s mírnou parodií předváděly příběhy dětí z Bullerbynu.

Vzhledem k tomu, že sborového pobytu se účastní podobná sestava již několik let, byl nedělní večer věnován vzájemnému sdílení na téma: Co nového u nás doma. Dva večery byly opět věnovány rozhovoru generací a jeden promítání a rozhovoru nad televizním filmem o Emilu Háchovi, jehož režisér byl mezi námi. Novinkou letošního pobytu byl celodenní výlet na hrad Zubštejn a možnost exkurze do chemické úpravy uranové rudy Diamo v Dolní Rožínce. Vytěžená hornina sice obsahuje pouze jedno promile uranové rudy (!), pomocí mlýnů a chemických reakcí je však v Dolní Rožínce vyráběn koncentrát, z kterého může být v zahraničí vyrobeno pomocí odstředivek palivo pro jaderné elektrárny. I když se zde uran stále ještě těží, budou doly nejspíš brzy zakonzervovány, pokud by se nezvýšila cena suroviny na takovou úroveň, aby se těžba z hloubky jednoho kilometru opět vyplácela. Firma dnes provádí především sanace uzavřených dolů a monitoruje jejich vliv na životní prostředí. Zajímavá exkurze trvala několik hodin. Závěrečný večer se konala v táboře večere Páně a tradiční táborák.

Blažkov 2015 - Brno II

Po mnoha letech se členové sboru v Brně II vypravili do blažkovského střediska také v letním termínu. Celkem nás na Blažkov dorazilo 46; zájem o týdenní pobyt projevily zejména rodiny s menšími dětmi. Náš dopolední program pro děti a dospělé se vztahoval k příběhům o putování Izraelců na poušti, starší děti dostaly několik lekcí z přežití v přírodě a dospělí účastníci se po večerech zamýšleli, jak přežít „poušť“ v osobním životě, v rodině nebo ve sboru. Příští léto se budeme moci těšit na další týden na Blažkově.

Martin Horák

Dětský tábor v Lovětíně 2015 – Brno-Husovice

Když jsme se setkali po delší době na nádraží, tak jsme se dobře bavili, ale nejlepší to bylo až na táboře. Téma bylo: Harry Potter - což znamená kouzla, čary a švédské stoly - na to by se dalo dobře zvyknout.

Bylo to fajn a celý tábor uběhl hodně rychle, jelikož bylo po dlouhé době na

táboře dost teplo. Jindy totiž pršelo. Skvělé byly lesní hry, pašování lístečků a kouzelné souboje. Jo a super byl i ten dort na konci. Ten je velkej a tak malej, když mi tak moc chutná.

Tak a teď budu mluvit za všechny - tábor byl fajn. Prostě nej - a těším se na další.

David Procházka

ESBU 2015

Už jsme se obávali, že Ekumenické setkání s Biblí a uměním zazpívalo vloni v Třebíči svou „labutí píseň“. Nestalo se tak, díky nově zvolenému výboru, který se ukázal velmi schopným a připravil nabitý program, tentokrát v krásném prostředí evangelického penzionu Sola Fide v Jánských Lázních.

Sešlo se nás asi 65 seniorů ve věkovém rozmezí 60 – 90 let, abychom se sdíleli a navíc se mohli obohatit informacemi z kvalitních přednášek na celkové téma: Jsme ztraceni v globalizaci? Jako přednášející mezi nás zavítali Jan Sokol, Daniel Kroupa, Jiří Mrázek, Petr Sláma, Pieter Moree, Vítězslav Vurst a Jiřina Šiklová, která způsobem sobě vlastním měla ke všemu co dodat.

Denní program po dobré snídani byl zahájen ranní pobožností, kterou pro nás připravil některý z přítomných farářů. Mohli jsme tak slyšet slova M. Vašiny, Michala Otřísala (který také moderoval po celý týden všechny programy a ještě stihl natočit krátký reportážní dokument pro televizi Noe), ale také husitské farářky Petry Tamchynové z Náchoda a katolického kněze V. Vacka z Letohradu. Po biblickém zamyšlení následovala hlavní dopolední přednáška s následnou diskusí, v níž jsme si mohli konfrontovat své porozumění s názory ostatních a zbytek třeba probrat u stolu při dobrém obědě nebo na poobědňní procházce (někteří posilovali kapacitu svého příjmu dalších informací odpočinkem na lůžku).

Odpolední přednáškový blok začínal už ve 3 hodiny a vyplnil čas do večere. Kdo ještě vydržel, (a byli to kupodivu téměř všichni), mohl absolvovat večerní program. Ten byl spíš odpočinkový, po dva večery filmový. Zaujal zejména ten první film, s názvem Babel. Jeho napínavý děj, který se díky globalizaci protínal ve třech dějových rovinách, nenechal řadu lidí klidně spát. Mě samotnou přivedl k řadě otázek, k nimž jsem se s některými účastníky ještě i později v hovorech vracela. Velmi zajímavý byl i seznamovací večer, kde jsme si mimo jiné mohli uvědomit, čím vším může být senior svému okolí i ve vysokém věku užitečný. Věkem neutuchající kreativita se projevila i na tzv. „gardenparty“, která už se stala tradiční událostí každého ESBÚ. Seniorky se vyšňoří prvorepublikovými kloboučky a pánové motýlky a mnozí přispějí něčím vtipným do společného programu. Dobrou atmosféru posílil tentokrát svou účastí vedoucí domu pan Cejnar, který také navíc zajistil speciální večeřové menu. Večer byl krásně zakončen koncertem židovských písní v podání skupiny Shirim Ashirim z Prahy. Jeden večer byl věnován poezii. Přijel recitovat pan Rudolf Kvíz ukázky ze sbírky Básníci za mřížemi.

Jeden den v týdnu, jako obvykle, byl věnován celodennímu výletu autobusem. Tentokrát byl cílem nově otevřený historický lázeňský areál Kuks. Měli jsme štěstí na zajímavě vyprávějící mladou a sympatickou průvodkyni, takže více než hodina prohlídky uběhla jako nic. Po dobře zorganizovaném obědě v samoobslužné restauraci jsme ještě navštívili Braunův Betlém, což je unikátní sochařská rezervace z 20. - 30. let 18. století. Vznikla na popud hraběte Šporka, prý „aby bylo na co koukat při kočárových vyjížďkách lázeňských hostů“. Roku 2001 byl areál prohlášen národní kulturní památkou,

avšak i přesto zub času „kouše“ rychleji, než se restaurátorům daří devastaci zastavit.

Zlatým hřebem výletu byla prohlídka „Křížové cesty 21. století“. Pod tímto názvem se skrývá galerie moderního sochařství v přírodě, která byla instalována na mírně svažité louce podél železniční trati a je volně přístupná (patrně i viditelná z jedoucího vlaku). Její hlavní autor, sochař Vladimír Preclík, uvedl jako motto k jejímu vzniku: „Příběh utrpení a nadějí člověka je metaforou putování současného člověka. Každý z nás si nese svým životem svou vlastní křížovou cestu. Nikdo se neobejde bez naděje...“ Sochy jsme viděli v krásném svitu zapadajícího slunce, ale ani to nezpůsobilo, že bychom bez doprovodného textu poznali vždy jednoznačně „co tím chtěl sochař říci“, nicméně vše dohromady působilo úžasně majestátně.

Ve čtvrtek večer se konaly ekumenické bohoslužby v místním kostele. Podíleli se na nich všichni čtyři duchovní z řad našich účastníků a na závěr byla vysluhována večeře Páně, nabídnutá všem, bez rozdílů konfesí. Zpěv doprovodila hrou na varhany sestra Bašusová, díky ručnímu pohonu měchů, který jí obětavě zajistil bratr Pudlovský.

Po řadě přednášek týkajících se globalizace z různých úhlů pohledu bylo osvěžující vystoupení adventistického kazatele V. Vursta, dlouholetého pracovníka ADRY a nyní nemocničního kaplana, který nám ozřejmil účinnou a neúčinnou pomoc lidem v nouzi. Mluvené slovo doplnil fotodokumentací a řadou konkrétních příkladů.

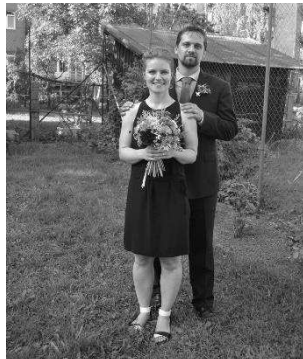
Poznatků z ESBU bylo celkově tolik, že to nelze vtěsnat na papír. Budeme-li živi a zdraví, je možno se zúčastnit příští rok, prý v termínu od 17. července a snad opět v Jánských Lázních.

Jana Slámová

Svatební veselí v Blahoslavově domě

V sobotu 29. srpna se v Blahoslavově domě konala mimořádná událost: při ekumenickém svatebním obřadu se zde vdávala farářka místního sboru. Za přítomnosti oddávajících farářů Jana Keřkovského a P. Jana Hanáka a asi 370 pozvaných hostů si dali svůj manželský slib sestra Alexandra Hauserová a bratr Pavel Greg; pro svou společnou pouť zvolili společné příjmení Jacobea. Následovalo fotografování, blahopřání, rozněnění, poslouchání a tancování, jedení a povídání. Víno vystačilo, drobtů sesbíráno dvanáct košů.

Martin Horák

„S láskou na něj pohleděl...” (Mk 10.21)

... karimatku, svačinu, kostky, papír a tužku, telefon, pití... a balíček kapesníků! Kam se to chystáme? Na konferenci, tedy katolickou charismatickou konferenci v Brně, aby bylo jasno.

Bývá to každý rok podobné, a přece jiné. Jiná nejsou jen ta letošní miminka, kterých tu bývá pozoruhodné množství, jiní jsou i řečníci a téma, ačkoli vlastně vždycky je to o tomtéž. O Božím přijetí, lásce a poslání. Má tedy vlastně smysl se rok co rok mačkat v tom tisíčovém davu (letos přes pět tisíc, z toho tisíc dvě stě dětí), vláčet se tam s dětmi, čekat ve frontách na záchod či na jídlo? Na to si musí každý odpovědět sám. Pro mě osobně to rozhodně smysl má.

Letos jsem tu totiž opět načerpala sílu, povzbuzení i pohlazení. Už ten verš: „S láskou na něj pohleděl.” Boží pohled není vyčítavý (co jsem zase nezvládla, nestihla a popletla), není unavený a beznadějný (jak bývá někdy můj), ani povznesený nad obyčejné věci, lidi, okolnosti. Nejen že jsem znovu slyšela nadějně slovo o Božím pohledu, já jsem jej tu mohla i pocítit, prožít, zakusit. Jak? Různě. Skrze písně chval, společné modlitby i chvíli ticha po nabitě přednášce paní Michelle Moran. Bylo pro mě úžasné moci bezprostředně po slyšeném slovu k Bohu přijít a hned (ne až někdy) Mu svěřit, co mě tíží, otevřít se, nechat se naplnit...

Na tomto křesťanském setkání je pro mě mimořádné množství lidí hledajících, jak žít ten obyčejný, běžný život s Bohem. Přicházejí, přijíždějí, vláčí s sebou invalidní vozíky, kočárky s dětmi, batohy s trápením nejružnějšího druhu, a skládají to před Pána. A On je přijímá. Každého právě tak, jak to

potřebuje. Pro každého očekávajícího má takové slovo, které je právě pro něj srozumitelné. Zná cesty ke každému, kdo Mu chce u sebe otevřít. Díky, Pane!

Mé rozloučení s konferencí bylo v sobotu večer (ačkoli konference pokračovala až do neděle) při modlitebním večeru. Je to čas, kdy se několik set, možná tisíc lidí společně modlí skrze písně chval, slova modlitebníků, modlitbu v jazycích i ticho. Můžeš stát, sedět, klečet, jásat i plakat – protože Pán je svým Duchem uprostřed svých dětí. Opravdu „S námi Bůh“. To nedokážu popsat, ale už se těším na příští sobotní večer. Zase si vezmu kapesníky a půjdu. Budu opět potřebovat povzbuzení do těch obyčejných dnů, abych i v nich znovu hledala setkání s Bohem i lidmi.

Iva Oukropcová

BIBLICKÁ BOTANIKA

Vinná réva 2. část

Na vinici pracoval většinou majitel s rodinou, nebo ji někomu dlouhodobě pronajal. V průběhu roku bylo třeba o vinici odborně pečovat.

Pís 2,12 Po zemi se objevují květy, nadešel čas prořezávat révu, hlas hrdličky je slyšet v naší zemi.

*Izajáš 18,5 Předě žněmi, když odkvete réva a květenství se promění ve zrající hrozen, tu se **jalové výhonky odřezou vinařským nožem a odnože se odstraňují, vylamují.***

*Jan 15,2 Můj Otec je vinař. Každou mou ratolest, která nenese ovoce, **odřezává**, a každou, která nese ovoce, **čistí**, aby nesla hojnější ovoce.*

Majitel mohl také najímat pouze příležitostné dělníky, kteří vinici v průběhu roku okopávali, prořezávali a sklízeli. V době zrání se musela vinice hlídat, a proto zde bývala menší budova nebo věžička, odkud byl dobrý rozhled. Ve vinici býval také kamenný lis a ve skále nádrž na vytlačené víno. Zralé hrozny se odřezávaly ostrým srpem.

*Mt 21,3 Jeden hospodář vysadil vinici, obehnal ji zdí, **vykopal v ní lis a vystavěl strážní věž**; potom **vinici pronajal** vinařům a odcestoval.*

*Pís 8,11 Vinici měl Šalomoun v Baal-hamónu; **svěřil tu vinici hlídačům**; za její ovoce každý mu přinést musí tisíc šekelů stříbra.*

Mt 20,1 *Neboť s královstvím nebeským je to tak, jako když jeden hospodář hned ráno vyšel najmout **dělníky na svou vinici**. Smluvil s dělníky denár na den a poslal je na vinici.*

Zj 14,18 *A jiný anděl vyšel od oltáře a ten měl moc nad ohněm. Zavolal mocným hlasem na toho, který měl ostrý srp: "**Pošli svůj ostrý srp a sklid' hrozny na vinicích země, neboť víno dozrálo.**"*

Kolemjdoucí si mohl utrhnout hrozen k utišení žízně, nesměl si však nic odnést. Každý sedmý rok se musela vinice nechat volně růst a sklízet z ní mohli pouze chudí. Také po sklizni už nemohl majitel sbírat hrozny, ale nechával je jako potravu hladovým a zvěři.

Dt 23,25 *Když vejdeš do **vinice svého bližního**, smíš se najíst hroznů **dosyta podle libosti**, ale nebudeš nic dávat do nádoby.*

Leviticus 19,10 ***Svou vinici úplně nevysbíráš**, nebudeš na své vinici paběrkovat spadaná zrnka; ponecháš je pro zchudlého a pro hosta. Já jsem Hospodin, váš Bůh.*

Exodus 23,11 *Sedmého roku ji necháš ležet ladem. Nebudeš ji obdělávat, aby jedli ubožáci z tvého lidu, a co zbude, spase polní zvěř. **Tak naložíš i se svou vinicí** a se svým olivovím.*

Hrozny začaly dozrávat v srpnu, v jordánském údolí dokonce už v červnu. Jedly se čerstvé i sušené (hrozinky).

1S 25,18 *Abígajil rychle vzala dvě stě chlebů, dva měchy vína, pět připravených ovcí, pět měr praženého zrní, **sto sušených hroznů**, dvě stě pletenců sušených fíků a naložila to na osly.*

Vinobraní začínalo v polovině září a byla to veliká slavnost. Zralé hrozny byly sbírány do košů a vyspávány do lisu, kde je několik mužů šlapalo a přitom si hlasitě zpívalo do taktu. Prorok však připomíná, že Hospodinův hlas může být ještě hlasitější. Když vinice nerodila a nebylo co lisovat, byl to důvod ke smutku a sebezpytování.

Jer 25,30 *Ty jim budeš prorokovat všechna tato slova. Řekneš jim: "Hospodin vydá řev z výšiny, ze svého svatého obydlí vydá svůj hlas. Hlasitě řve nad svou nivou - **zní to jak výskání těch, kdo lisují víno**-, řve na všechny obyvatele země.*

Sd 9,27 *Vyšli na pole a sbírali na svých vinicích hrozny, **lisovali je a uspořádali slavnost vinobraní**, pak vešli do domu svého boha, hodovali, pili a zlořečili Abímelekovi.*

Iz 16,10 *Přestaly v sadu radost a jásot, **na vinicích se už neplesá a nehlaholí, nikdo nelisuje v lisu víno, tvému výskání jsem učinil přítrž.***

Víno bylo považováno za nápoj radosti a dar Boží. Je to nápoj, který se bude pít i v království Božím! Často se užívalo také jako lék – zevně i vnitřně. Při pití se víno většinou ředilo vodou, která se jím dezinfikovala.

Soudců 9,13 *Vinná réva jim odpověděla: »Mám se vzdát svého moštu, **který je k radosti bohům i lidem**, a kýmáčet se nad stromy?«*

Ž 104,15 *Dáváš **víno pro radost lidskému srdci**, až se tvář leskne víc než olej; chléb dodá lidskému srdci síly.*

Kaz 9,7 Jdi, jez svůj chléb s radostí a **popíjej své víno s dobrou myslí**, neboť Bůh již dávno našel zalíbení ve tvém díle.

Př 9,2 Porazila dobytče, **smísila víno** a prostřela svůj stůl.

1Tim 5,23 Nenuť se pít vodu, ale kvůli svému žaludku a kvůli svému častým nemocem **mirně užívej vína**.

Lk 10,33 Ale když jeden Samařan na své cestě přišel k tomu místu a uviděl ho, byl hnut soucitem; přistoupil k němu, ošetřil jeho rány olejem a **vínem**, obvázal mu je, posadil jej na svého meška, zavezl do hostince a tam se o něj staral.

Mk 14,25 Amen, pravím vám, že nebudu již pít **z plodu vinné révy** až do toho dne, kdy budu pít nový kalich v Božím království.

Na druhou stranu bible připomíná nebezpečí opojení z vína a ztráty soudnosti. Proto nesměl král pít víno, když činil důležitá rozhodnutí, a Ježíš odmítl víno, aby si tím usnadnil své utrpení. Z epistol je zřejmé, že nadměrné pití vína patřilo ke žhavým tématům prvotní církve.

Iz 28,7 Po opojném nápoji se potácejí, kněz i prorok blouzní z opojného nápoje, **jsou pomatení vínem**, po opojném nápoji se potácejí, blouzní při viděních, při rozhodování kolísají. Všechny stoly jsou plné zvratků, samý výkal, místa není.

Iz 5,11-12 Běda těm, kteří za časného jitra táhnou za opojným nápojem a **až do setmění je rozpaluje víno**. Cítara a harfa, bubínek a píšťala a víno jsou na jejich pitkách, ale na dílo Hospodinovo neberou zřetel a dílo jeho rukou nevidí.

Př 31,4-7 Nehodí se králům být **pijany vína** a vládcům toužit po opojném nápoji, aby nikdo z nich v opilosti nezapomněl na Boží nařízení a nepřevrátil při nikoho z utištěných. Dejte opojný nápoj hynoucím a **víno těm, kterým je hořko**, ať se napije a zapomene na svou chudobu a na své plahočení již nevzpomíná.

Ef 5,18 A **neopíjejte se vínem**, což je prostopášnost, ale plni Ducha zpívejte společně žalmy, chvalozpěvy a duchovní písně.

1Tm 3,8 Rovněž jáhnové mají být čestní, ne dvojací v řeči, **ne oddaní vínu**, ne ziskuchtiví.

Tt 2,3 Podobně starší ženy ať se chovají důstojně, ať nepomlouvají a **nepropadají přílišnému pití vína**.

Původně se pěstovalo zejména červené víno, jehož šťáva se nazývala „krev hroznů“. Muži pracující v lisu si často potřísnili šaty, které pak vypadaly jako od krve. Lisování vína často sloužilo jako obraz Božího hněvu a soudu. Dnes se však v Palestině pěstuje téměř výlučně víno bílé.

Dt 32,14 Pil jsi i **ohnivé víno, krev hroznů**.

Iz 63,2-3 Proč je tvůj úbor krvavě zbarven a **tvé roucho jak toho, jenž v lisu šlape?** Hospodin praví, "Sám jsem **šlapal v lisovací kádi** a nikdo z národů se mnou nebyl. Rozhněván jsem po nich šlapal, rozšlapal jsem je v mém rozhořčení, až **šťáva z nich mi roucho postříkala, poskrvnil jsem si celý oděv**.

*Zj 14,19 Tu hodil ten anděl svůj srp na zem a sklídl víno země a **uvrhl je do velikého lisu Božího hněvu.***

Mošt byl zachytáván do nádrže a pak se jím plnily kožené měchy nebo hliněné nádoby, kde víno kvasilo a odtud se několikrát stáčelo, aby mělo co nejlepší chuť.

*Jr 48,11 Moáb byl bezstarostný od svého mládí, klidně si hověl na svém kalu. **Nebyl přelíván z nádoby do nádoby, nebyl přestěhován.** Proto si **podržel svou příchutí, jeho vůně se nezměnila.** Proto hle, přicházejí dny, je výrok Hospodinův, a pošlu na něj ty, kdo **stácejí víno**, a ti jej stočí, jeho nádoby vyprázdní a jejich měchy roztrhají.*

*Joz 9,44 Vymyslili si tedy také lest, že půjdou a budou se vydávat za poselstvo. Vložili na osly vetché pytle a zpuchřelé, **popraskané a svazované vinné měchy** ... Řekli, Tyto **vinné měchy byly nové, když jsme je plnili.** Podívejte se, jak popraskaly.*

*Mt 9,17 Mladé víno se nedává do starých měchů, jinak se měchy roztrhnou, víno vyteče a měchy přijdou nazmar. **Nové víno se dává do nových měchů, a tak se uchová obojí.***

Ježíš použil vinnou révu v řadě podobenství, sám sebe přirovnal k vinnému kmeni a své učedníky k ratolestem, které na něm vyrůstají. Na svatbě, kam byl pozván, zachránil ženicha proměněním vody na víno před ostudou.

*Jan 15,4 Zůstaňte ve mně, a já ve vás. Jako ratolest nemůže nést ovoce sama od sebe, nezůstane-li při kmeni, tak ani vy, nezůstanete-li při mně. **Já jsem vinný kmen, vy jste ratolesti.** Kdo zůstává ve mně a já v něm, ten nese hojné ovoce; neboť beze mne nemůžete činit nic.*

*Jan 2,9 Správce si zavolal ženicha a řekl mu, "Každý člověk podává nejprve dobré víno, a teprve když už se hosté napijí, víno horší. **Ty jsi však uchoval dobré víno až pro tuto chvíli.**" Tak učinil Ježíš v Káně Galilejské počátek svých znamení a zjevil svou slávu.*

Jiří Gruber

O ČEM SE HOVOŘÍ

Až umřu, upleteť rakev z proutí a zasadíte strom

Až budu připojen ke svému lidu, pochovejte mě k mým otcům do jeskyně, která je na poli Chetejce Efróna, do jeskyně na poli v Makpele, naproti Mamre v kenaanské zemi; to pole koupil Abraham od Chetejce Efróna, aby měl vlastní hrob.

Genesis 49, 29-30

Přemýšleli jste někdy o svém pohřbu? A o místě posledního odpočinku? Mrzí mě, když slyším odpovědi typu, po smrti už mi to bude stejně jedno. Dejme tomu, ale určitě to nebude jedno vašim blízkým, pokud se mají důstojně rozloučit a pak mít kam přijít pro vzpomínky.

Jan Skácel kdysi popsal příběh, který mu vyprávěl jeho kamarád. Ten jako dítě chodil na hřbitov s babičkou. U hrobu svého strýce, kterého nikdy nepoznal, protože v devatenácti letech padl ve válce, si hrával s malým bílým slonem. Babička seděla pod stromy na lavičce a pletla. To místo pro ně bylo rájem, kde mohli kdykoli čerpat energii.

Mám ráda hřbitov za vesnickým kostelem, kde mě nikdo neomezuje otevíracími hodinami. U vchodu neútočí reklamy lákající ke koupi řezaných květin z druhého konce světa nebo k objednání kamenných náhrobků dovážených z Indie a Číny. Nikdo mi nevnučuje, jaké svíčky mám na hrobě zapálit, a můj tichý rozhovor neruší hluk z rychlostní silnice za hřbitovní zdí. V korunách dubů zpívají ptáci a na jaře tam voní bez.

Je to až romanticky krásné. Vždyť básníci romantismu píší o zalesněných hřbitovech, které připomínají spíš park než pohřebiště. Ve třicátých letech minulého století založil ve Zlíně lesní hřbitov i Tomáš Baťa s tím, že takové místo nemá strašit, ale sloužit životu.

Jenže současná společnost se žene za nesmyslnými hodnotami, chybí jí duchovní ukotvení. Ačkoli řada důležitých životních událostí je tradičně spojována s rituálem, umírání i smrt už lidé myšlenkami vytěsnili na okraj. Člověk často opouští svět v anonymním prostředí nemocnice a třetina kremací v Česku probíhá bez obřadu, v Praze polovina.

Není se co divit. Víra v Boha se vytrácí. Obřady v síních krematorií jsou oproti církevním neosobní a připomínají běžící pás. Očekává se, že se lidé za dvacet minut rozloučí s někým, koho znali celý život. Větší česká města už tento systém semlel a pozůstalí si někdy urny svých blízkých ani nevyzvednou.

Naštěstí se najdou i ti, kteří o smrti přemýšlejí ještě na vrcholu svých sil a touží po změně. Občas ale nemile naráží na české zákony. Před několika lety se chovatel koz Pavel Knebl vrátil z Gruzie a inspirován touto zemí se rozhodl, že nabídne svůj pozemek k založení netradičního sadu. Na louce v místě odpočinku každého zemřelého by lidé vysadili ovocný strom. Jenže zřizovateli hřbitovů jsou u nás pouze obce nebo církve a pohřebnická legislativa navíc dovoluje odnést si mimo hřbitov pouze blízkého zpopelněného.

Balancovat mezi těmito problémy se snaží lidé z organizace Ke kořenům. Ve spolupráci se Správou pražských hřbitovů založili Les vzpomínek – první český přírodní hřbitov, kde je možné uložit popel zesnulých ke kořenům vzrostlých stromů. Otevřeli jej v červnu v pražských Dáblicích. Úctu k zemřelým tak snoubí s úctou k přírodě. Není tam vidět žádné náhrobky, jen na kmenech javorů, lip či ptačích třešní jsou umístěny drobné dřevěné cedulky se jmény zemřelých. Snad je to příznivý krok na cestě k lepší společnosti.

Jana Vondrová

Čas vzpomínání

Koncem září začíná podzim. Stromy se postupně zbarví a brzy začnou shazovat listy. Denního světla ubývá a noci jsou stále chladnější. Není divu, že právě podzim a počátek listopadu vybrala kdysi církev jako čas, kdy si máme připomenout své zesnulé. Stalo se tak na přelomu prvního milénia z iniciativy mnichů z kláštera v Cluny (2.11. - památka všech zesnulých).

Kdo nebyl na hřbitově třeba celý rok, vydává se alespoň nyní upravit hrob svých blízkých. Když jedu večer autem kolem venkovských hřbitovů, září z nich jemné světlo rozžatých svící. Zvyky a tradice týkající se pohřbívání a vzpomínání na zesnulé patří k nejhluběji zakotvenému způsobu chování, které přebíráme od předchozích generací.

A přece i zde dochází k „modernizaci“. Stále méně lidí má dnes pohřeb a vlastní hrob. Také urny s popelem zůstávají často nevyzvednuté. Přispělo k tomu jistě i zrušení pohřebného (od roku 2008). Počet tzv. sociálních pohřbů stále stoupá. Zemřelí jsou spalováni na útraty státu, protože se nenajde nikdo, kdo by jim zaplatil pohřeb. Ale i ve fungujících rodinách se často stává, že pozůstalí pošlou pouze oznámení a poprosí o tichou vzpomínku, zejména u těch, kteří zemřeli ve vysokém stáří. Mnozí dokonce sami žádají rodinu, aby si s nimi – až zemrou – nedělali zbytečné výdaje, protože většina jejich vrstevníků již stejně nežije. Rodina ani přátelé se nesejdou, nerozloučí, a tak si vlastně ani neuvědomí a neprožijí, že jim někdo blízký odešel. Staří lidé postupně mizí z našeho světa a nikdo se po nich neptá, nikdo jim naposled nezazpívá, nikdo si neudělá čas, aby jim vzdal úctu a poděkoval za jejich život. Bez obřadu prý dnes probíhá až polovina všech pohřbů. Česká republika v tom drží pochybný

primát v celé Evropě a nepochybně i ve světě. Vzpomínám si na hřbitovy v chudých zemích, jako byla třeba Albánie. Náhrobky měly z mramoru.

Kdysi byl i u nás pohřeb znamením důstojnosti a hodnoty lidského života. Když kolem roku 1850 přestali z katolických kostelů zvonit při pohřbech evangelíků, zasadili se představitelé několika obcí na jižní Moravě (např. Borkovan a Bošovic) o stavbu obecních zvoníc, aby žádný lidský život nebyl ukončen bez majestátního zvonění zvonů. Když muži umírali na bojištích první světové války, každá obec jim postavila důstojný pomník.

Lidé dnes nemají rádi obřady a ceremonie. Bojí se jejich prázdnoty a formálnosti. Původní smysl pohřebního rozloučení, při němž se sešla široká rodina a přátelé, však měl důležitý smysl. Lidé se při něm učili vyrovnat se se smrtí. Když připravovali a domlouvali pohřeb, pomáhalo jim to přijmout fakt smrti. Viděli, jak se rakev spouští do hrobu, mnozí hrob svým rodičům nebo dětem sami vykopali a tak se učili se smrti žít. Když se pak pozůstalí po pohřbu sešli na hostině, přimělo to pozůstalé, aby překonali svůj zármutek a začali opět jít.

Dnes se tématu smrti raději vyhýbáme. Nehodí se nám do obrazu našeho světa, kde se staré vymění za nové a jede se dál. Místo toho bychom měli být vděční za každý nový den. Za každého člověka. Živého i mrtvého. Letos máme ve sboru dvakrát víc křtů než pohřbů. A přece nás nepřibývá. Každý rok se vrátí řada sborových dopisů s poznámkou, adresát neznámý. Podle věku je zřejmé, že mnozí z nich se už přestěhovali do nebe, ale nikdo nám to nedal vědět. Úcta k mrtvým se považuje za jeden z prvních projevů lidské kultury, kterou jsme výjimeční v říši živočichů.

Jiří Gruber

Z PŮDNÍCH ARCHIVŮ

Povzbuzení do všedního dne – František Pokora

Bratr farář František Pokora se narodil 16.6.1870 v Českém Brodě. Absolvoval bohosloveckou fakultu ve Vídni. Byl farářem v Miroslavi (1896–1904), v Zádveřicích (1904–1908), diasporním kazatelem v Táboře (1908–1910), farářem v Noslavi (1910–1922) a od roku 1922 do roku 1937, kdy odešel na penzi, opět působil ve sboru v Zádveřicích. Zemřel 11.2.1947.

Pocházel z chudé rodiny cukrovarského dělníka a časté stěhování za prací zřejmě ovlivnilo i jeho zbožnost. Jako malý chlapec chodil do nedělní školy k baptistům, jako dospívající do mládeže k svobodným

reformovaným (v současnosti Církev bratrská). Jak sám píše, však nejlepšího katechetu poznal ve své mamince.

„U nás doma denně se ráno i večer četlo Slovo Boží a v neděli při nepříznivém počasí zařídili jsme si kostel doma. Čtli jsme, modlili a obzvláště zpívali, když jsme byli všickni doma, takže v cukrovaru i sousedé, zvláště paní řídící Náprstková, za námi chodívali a našim dvoj i trojhlasným nápěvům naslouchali. Stařenka Míchovská přišla mezi námi k poznání milosti Boží a sestra Marie učila 72 letou číst, aby nebyla odkázána jen na čtení malého šestiletého Emánka.“

Tato milá ukázka domácí misie je vybrána z článku bratra Pokory „Per ardua ad astra“ (Přes srázy k hvězdám) z časopisu HLAS, ročník 1937.

Bratr farář Pokora, stejně jako Jan Karafiát, kladl důraz na křesťanovo osobní pokání a obrácení. V knížce „V Něm život byl – vzpomínky na rozváženičko v horách“ popisuje změny v životě členů tradičního evangelického sboru horské vesničky, způsobené přítomností Pána Ježíše.

Plné znění biblické úvahy bratra faráře Pokory s názvem „Církev neveliká moc“ je převzato z časopisu Nový rozvoj (evangelizační časopis vydávaný Synodním evangelizačním odborem ČCE, redakcí faráře Antonína Vence v Brně – Židenicích), ročník 1940.

„Znám skutky tvé. Aj, postavil jsem před tebou dvěře otevřené, a žádnýť jich nemůže zavřít. Nebo máš ač nevelikou moc, a ostříhal jsi slova mého, a nezapřels jména mého.“

Zjevení 3,8

„Nebo máš ač nevelikou moc“. To je svědectví Kristovo o sboru ve Filadelfii, jak čteme v knize Zjevení v 3. kapitole v 8. verši. A přece v 17. století dle ní nazvali v Americe nové město – Filadelfii.

Církve pak všechny touží mít velikou moc. Největší církev má snad přes 331 milionů členů. Ano, to je moc. U nás ty malé církve se chlubí příslušníky v Americe a naše církve (je nás asi 5 % v národě) se ráda chlubí čísly před Bílou horou.

Co však znamenala hrstka lidí před potopou, když jich bylo jen osm, co je těch 300 mužů za Gedeona proti 300 000 Madiánských a jak naříkal kdysi Eliáš, že je sám! Chci říci i dnes, že počet v církvi Kristově neznamena nic. Církve Boží je vždy jen malé stáde, červíček Jákobův, hrstka Izraelova. Ba se vzrůstem často její síla klesá. Naše Jednota bratrská říkala, „curvata resurgo“ (utlačena vstávám).

Církev Pána Ježíše je neviditelná a počet těch věřících zná jen Pán Ježíš, který si je přitrl, a ti ve viditelné církvi se mohou ztrácet. Daniel se modlí jako druží, „My jsme hřešili“, Pavel vidí v Korintě tolik hříchu a přece jmenuje Korintské vyvolenými a svatými. Právě v tom církevním okolí poznávají svou malou moc. Vždyť vidíte Petra, jak zapřel Pána Ježíše, a sám Pavel naříká nad svou bídou, i když býval jako člověk Saul bez úhony. Sami neveliká moc a jak mají získat jiné pro Pána?

Jak probudíte masy v církvi i národě? Snad jim mluvit o tradici naší církve, vypočítávat naše lidi od Husa přes Komenského? Pomůže to, neb kdybychom se spojili, abychom tak imponovali? Bude mít potom církev větší moc?

Vědomí malé síly v církvi Kristově však nevedlo nikdy k zoufání, nýbrž k zmocnění. Jak? Tak, že za všech časů se slabí a hynoucí nad sebou rozplakali. Ve středověku po morech a válkách táhli Evropu flagelanti. U nás se v slzách rodila po válkách husitských Jednota bratrská. I dnes poznání slabosti žene člověka k síle Boží. Církev přestane doufat v lidi a sebe. Pán musí růsti, my pak menšiti se.

Svět probuzenou církví pohrdá, neimponuje mu, je zpátečnická, když to stále opakuje a stejně, „pokání, obrácení“ a opět „pokání a obrácení“.

Svět vidí sílu v drzosti, přemáhání a povýšenosti. Zatím však síla Boží v církvi se ukazuje jen jako bylo tomu v životě Pána Ježíše, v ponížení, v posměchu, v křiku, v slzách, zavržení a kříži. Pohanění kříže Kristova je jediná čest Jeho církve a bláznovství Boží je jedinou její moudrostí. Jen církev trpící nalézá v ranách Kristových svou sílu a jen církev nevyhýbající se soudu Božímu a pokání okouší na sobě moc Boží. Pláč Jeremiášův začíná v českém překladě jako hebrejsky slovem echi – ach! Jedině církev lkající obstojí!

Pro Setkávání připravil Pavel Čermák

CÍRKEVNÍ OTCOVÉ

Órigenés

O Órigenově životě máme ve srovnání s ostatními raně křesťanskými autory značné množství zpráv. Narodil se kolem roku 185 v egyptské Alexandrii do rodiny křesťanů. Otec Leonidás podstoupil za severovského pronásledování v roce 202 mučednictví a jeho rodině byl zabrán veškerý majetek. Následujícího roku Órigenés vstupuje do Alexandrijské školy, kde se stává nástupcem Klementa Alexandrijského. Školu vede až do roku 231, navštěvuje také přednášky novoplatonika Ammónia Sakky a hojně cestuje. Poněkud specifická exegeze *Matouše* 19,12 jej přivedla k autokastraci. V důsledku sporů s alexandrijským biskupem Demétriem je Órigenés v roce 231 zbaven kněžství a od roku

232 se jeho působištěm stává palestinská Caesarea. Umírá v Tyru kolem roku 253.

Órigenés byl mimořádně plodným autorem, dle Jeronýma napsal přes dva tisíce pojednání, ze kterých se však zachovala pouze malá část, dílem v originální řečtině, dílem v poněkud volném Rufinově latinském překladu. Spis *Hexapla* je prvním významným pokusem o textovou kritiku knih Starého

zákona. Órigenés v něm synopticky pojednal hebrejský text a jeho čtyři řecké překlady včetně tzv. Septuaginty (nejvýznamnější řecký překlad Starého zákona). Órigenovy exegetické spisy lze rozdělit na *scholia*, která mají charakter stručných poznámek, *homilie* vykládají biblický text pro širší publikum a *komentáře* jsou primárně určené pro vzdělané křesťany. Órigenův význam spočívá zejména v důsledném uplatňování alegorického výkladu, který doplňuje a někdy nahrazuje výklad doslovný.

Apologetické spisy reprezentuje zejména významné dílo v osmi knihách *Contra Celsum* (Proti Kelsovi). Dílo podává systematickou obranu křesťanství proti kritice, kterou vůči němu vznesl řecký filosof Kelsos ve spisu *Pravdivá řeč*. Křesťanství zjednává Órigenés obhajobu zejména poukazem na vyplněná proroctví a konání zázraků.

„Existuje specifický důkaz pravdy evangelia, který je božstější než jakýkoliv důkaz řecké dialektiky. Tento důkaz nazývá apoštol důkazem Ducha a moci (1 Kor 2,4) – „Duchem“ má na mysli proroctví, která jsou důvěryhodná pro každého, kdo si je přečte (a zvláště proroctví o Kristu); „mocí“ odkazuje na znamení a zázraky, které lze dokázat mnoha způsoby, zvláště pak tím, že jejich síla je ještě i dnes zachována u těch, kteří žijí tak, jak káže evangelium.“

Nejvýznamnějším dogmatickým spisem je dílo *De principiis* (O prvních počátcích), které je s výjimkou drobných řeckých fragmentů dochováno v Rufinově poněkud nedokonalém latinském překladu (důsledný překlad tohoto spisu proto později pořídil Jeroným, bohužel se nedochoval). Praktické texty reprezentují spisy *De oratione* (O modlitbě) a *Exhortatio ad martyrium* (Výzva k mučednictví). Mučednictví chápe Órigenés jako povinnost každého křesťana a nápodobu Kristovy cesty. Podle Órigenova životopisce uchránila Órigena před mučednickou smrtí jeho matka tím, že mu ukryla všechny šat, aby nemohl vyjít z domu. Dochovalo se také několik Órigenových listů.

V Órigenově teologii je Bůh přímo nepoznatelný, poznáváme jej pouze skrze Slovo (řec. *logos*), které je Kristem. V otázce trojiční teologie Órigenés poprvé používá výraz „soudstatný“ (řec. *homoousios*), který získá centrální význam v době Níkajského koncilu (325). Používá ale také výrazy jako „Druhý Bůh“ (řec. *deuteros theos*), které později zavdaly důvod k obvinění ze subordinace Syna a Ducha pod Otce. V eklesiologii (v nauce o církvi) používá jako první termín „obec boží“, který charakterizuje církev v kontrastu se světskými mocnostmi (tento motiv později detailně rozvádí Augustin v jednom ze svých nejvýznamnějších děl – *O obci boží*). Hřích podle Órigena snímá především křest, na jiných místech ale uvádí, že hřích snímají také dobré skutky (např. mučednictví, rozdávání almužen nebo obrácení nevěřícího). Otázku možného odpuštění všech hříchů ponechává otevřenou.

V eschatologii (tedy v nauce o posledních věcech) zastává Órigenés doktrínu, která se řecky označuje termínem *apokatastasis* a znamená obnovení všech věcí ve spirituální podobě na konci věků – dle Órigena budou nakonec zachráněni všichni lidé. Tato doktrína, společně s platonizující tezí o existenci duše před existencí těla a subordinací Syna a Ducha pod Otce, byla pro křesťanskou ortodoxii značně kontroverzní a po dobu několika staletí po jeho

smrti se vedly tzv. „órigenovské kontroverze“, které vyústily v odsouzení mnoha jeho myšlenek na ekumenických koncilech v šestém století.

Órigenovo dílo, s výjimkou spisku *O svobodě volby* (přel. M. Navrátil, Olomouc 2007), není bohužel v češtině dostupné, překlad apologetického díla *Proti Kelsovi* se ovšem připravuje k vydání v nakladatelství *Oikumené*.

Juraj Franek

CO ZAZNĚLO U STOLU

Co zaznělo „u stolu“

Setkání „u stolu“ jsem představovala už dříve. V následujícím článku najdete opět „drobníčky“ z rozhovoru s hostem únorové seance, byla jím Lisa Fikejsová. Mnohé z toho, co zaznělo, by se do článku nevešlo, co by Vám, milí čtenáři, scházelo, na to se zkuste pozeptat třeba někdy u nedělní kávy po bohoslužbách v Blahoslavově domě, kam Lisa i s rodinou patří.

Lisa pochází z Nizozemí, ale žije v Česku. Zalíbilo se jí tu, přijela studovat na rok, ale zůstala půl života. S mužem Honzou a dětmi Timem, Alexandrem, Ester a Tobijášem bydlí ve Šlapanicích, překládá (zkuste například knížku Král na oslu od Nico Ter Lindena, kterou překládala spolu s Honzou). Dlouho psala pro Holanďany blog o tom, jak se žije v Česku teď a jaký tu byl život za komunismu, pro pobavení ale i pro nenásilné poučení. Z článků později vznikla knížka Česko naplno. V holandštině. V článku najdete alespoň jeden z příběhů, které při setkání zazněly, laskavě přeložené do češtiny.

Kudy vedla cesta do Čech?

Škoda, že nemám s sebou foťák, že bych si vás vyfotila... To není jen tak, protože Tim se při večeri ptal, co to vlastně je ta „středověká generace“? (smích) Já jsem vlastně v těžkém „středověku“ byla na ekumenické brigádě v bývalém Východním Německu, kde jsem se seznámila s Čechy, kteří mě pak pozvali sem. Hrozně se mi tady zalíbilo, a pak jsem studovala sociologii v Utrechtu a dostala jsem možnost sem jít na rok studovat, a tak jsem se tady ocitla. A v tomhle sboru tak, že mi

maminka říkala, „Vidíš, jak odebíráme ten církevní časopis, tak u nás ve městě, v Apeldoornu je jeden sbor, kde mají družbu s Brnem! Tak zavolej tomu faráři.“ Já jsem mu volala a vlastně hned první víkend, co jsem tu byla, tu byl autobus plný Holanďanů. Bylo to super! Zpívali jsme samé známé písničky! Říkala jsem si, že je to úžasné, že to všechno znám! Ale další neděli už to nebylo zas úplně tak známé, tak jsem pochopila, že byly speciálně vybrané (smích).

Hned první víkend jsem všem začala říkat, „Já tady zůstanu navždycky.“ A všichni se smáli, ale jsem tady pořád, za chvíli už tady budu půlku života.

Co na to říkali doma, tenkrát?

Jak kdo. Babička říkala, že to nemůžu, protože tady je válka. Já říkám, „Ale babi, to je v Jugoslávii!“ „Jo, aha, ale je tam taky komunismus!“ „Né, ten už taky není...“ „Ale já to vím z televize,“ říkala... S tatínkem jsme vždycky myli nádobí, on mýl a já utírala a on mi povídá, „To asi nebudeš jezdit na každý víkend domů, že ne?“ Ale rodiče sem přijeli hned po měsíci, co jsem tu byla, hrozně se jim tu zalíbilo a od té doby každou dovolenou strávili tady. Víím, že maminka jednou říkala, „A nechtěl bys jet třeba do Švýcarska?“ „Cože?! Jako že bychom nejeli do Česka?!“ Táta z toho byl úplně v šoku. Oni z toho byli fakt nadšení. Tenkrát to tady bylo strašně zajímavé, úplně jiné, navíc kopce... A tatínek byl takový magnet na lidi.

Jak se mi tu líbilo a možná i nelíbilo na začátku? O tom je jeden příběh, vlastně o tom úplně prvním roce.

Leninova 50

Jako zbrusu nová studentka Masarykovy univerzity jsem byla ubytována na koleji v Kounicově ulici. Byl to vysoký panelový dům, kde byly dvoulůžkové pokoje. Měla jsem tedy velké štěstí, protože byly i koleje s pokoji pro šest osob, což samozřejmě nebyl zrovna ten typ ubytování, který by podporoval studijní úsilí. Během první prohlídky svého nového pokoje jsem otevřela skříň v malé předsínce a objevila tam obsáhlý ubytovací řád. V adrese byl uveden ještě komunistický název ulice, Leninova. Jak symbolické. Zežloutlý kus papíru mluvil naprosto jasně, Studente, při všem co děláš, si dávej velký pozor, jsi neustále sledován! Nepříjemného pocitu, který se mě při čtení autoritativních pravidel zmocnil, jsem se do konce akademického roku už nezbavila.

Vrátnici na koleji obývaly starší dámy, které si tím vylepšovaly své skromné důchody. Tyto seniorky silnější postavy dokázaly vytvořit atmosféru, na niž člověk automaticky reagoval velmi pokorným chováním. O svou poštu jsem je vždy žádala s největší slušností a obšírně se omlouvala, když jsem se občas vracela "domů" po desáté hodině a velmi ospalá vrátná musela speciálně kvůli mně odemknout dveře. Také stará soudružka, za níž studenti jednou za měsíc chodili pro čisté povlečení, měla vždy ukázkově komunistickou, tj. velmi nevrlou náladu. Když jsem za ní jednou přišla s dvojím povlečením, protože jedné holandské studentce ze stejné chodby skončil studijní pobyt dřív než v den odevzdání ložního prádla, upřela na mě vražedný pohled. Jedna studentka a dvě sady povlečení? To musí být nějaká sabotáž! Moje čeština v tu chvíli ještě nebyla na takové úrovni, abych se z takové překérní situace dokázala se ctí

vyvléknout. A když u nás na pokoji občas někdo ilegálně přespával a v deset večer se z rozhlasu jako obvykle pronikavým tónem ozývalo "Konec návštěv! Konec návštěv! Konec návštěv!", okamžitě mě polilo horko. Nebyla v našem pokoji náhodou nainstalovaná skrytá kamera? Tohle všechno mělo k opravdové pohodě opravdu daleko.

Abych to však uvedla na pravou míru - nehledě na hrůzovládu zmíněných dam to bylo vcelku příjemné bydlení. Také proto, že lidi z univerzity zatím ještě nenapadlo chtít po zahraničních studentech víc než obvyklých 350 korun na měsíčním nájmu. A ta představa, jak komunistický režim na své občany nepozorovaně vyvíjí tlak, ta byla dokonce úplně zadarmo - jako bonus pro ty smolaře, kteří se s tím skutečným komunismem těsně minuli. (Protože to mi bylo strašně líto! smích)

Co je tu jinak?

To se mi líbilo od začátku - jak tu lidé strašně rádi vypráví o cestování, asi jak tu nebyla ta možnost. Bývá to vždycky skvělé povídání, ale v Holandsku se mě vlastně skoro nikdo nikdy neptal, jak se tady mám, co tady dělám, protože jak tu možnost měli odjakživa, tak je to ani zas tak moc nezajímalo. A tady je vyprávění z cest vždycky to nejzajímavější. Tady lidé vždycky chtějí vědět do všech detailů, jak se jinde žije, mě se taky hodně vyptávali ze začátku.

A jaké kulturní rozdíly překvapily nejvíc?

Na tom je nejzajímavější to, že mě ze začátku nepřekvapilo vlastně nic! Protože mi přišlo všechno stejně úžasné, ze začátku jsem žádné kulturní rozdíly neřešila, přišlo mi to tu zkrátka super. S mým prvním manželem jsme jednou dělali rozhovor do

holandského časopisu a redaktorka se nás ptala na naši česko-holandskou (no, spíš holandskou, mluvili jsme spolu holandsky) domácnost a právě na ty kulturní rozdíly. Strašně dlouho jsme přemýšleli a jediné, co jsme dokázali vymyslet, bylo, že my jíme hrášek ohřátý a vy klidně studený! (smích) Teprve později, když ode mě odešel s Češkou, jsem pochopila, že ty rozdíly byly asi daleko větší, než jsem si myslela, a asi i jsou daleko větší. Ze začátku jsem tu třeba nebyvala o Vánocích, takže jsem to nemusela řešit, ale později to pro mě bylo těžké si zvyknout, na ty dárky. V Holandsku se totiž dárky dávají na

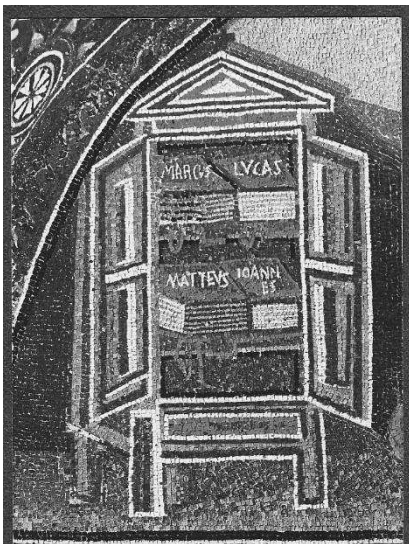
Mikuláše. Že jsou dárky později, to mi nevadí, to mi zas tak moc neříká, to rozbalování! Vždycky se spěchalo s večerí, i když jsme ji připravovali třeba celý den, aby se stihly dárky, a pak si každý u stromečku začal rozbalovat, vůbec nekoukal kolem sebe, co kdo dostává... To pro mě byl absolutní šok! V Holandsku člověk vyrobí zvláštní obal, když je někdo třeba fotbalista, vyrobí fotbalový míč, do něj se strčí ten dárek, k tomu je básnička o té obdarované osobě, takže to rozbalování je úplný rituál. Jde přece o tu chvíli sdílení s rodinou! A tady pak, rychle, rychle, za chvíliku začne pohádka! Dlouho jsem si říkala, že dárky o Vánocích, to je vážně hrůza. Ale pak se to trochu zlepšilo. Doma to teď slavíme normálně česky, rybí polévka, ryba, bramborový salát... pak v klidu dárky. Dětem jsem neříkala, že dávají štedrovecerní pohádku, jinak bychom zase museli spěchat! (smích)

Z nahrávky přepsala Saša Jacobea

BIBLICKÉ OTAZNÍKY

Říká blázen v srdci svém, Není Boha. Porušení jsou, a ohavní v snažnostech; není, kdo by činil dobré. Hospodin s nebe popatřil na syny lidské, aby viděl, byl-li by kdo rozumný a hledající Boha. Všickni se odvrátili, napořád neužiteční učinění jsou; není, kdo by činil dobré, není ani jednoho. Zdaliž nevědí všickni činitelé nepravosti, že zžírají lid můj, jako by chléb jedli? Hospodina pak nevzývají. Tehdáž se náramně strašiti budou; nebo Bůh jest v rodině spravedlivého. Radu chudého potupujete, ale Hospodin jest naděje jeho.

Ó by z Siona dáno bylo spasení Izraelovi. Když Hospodin zase přivede zajaté lidu svého, plésati bude Jákob, a veseliti se Izrael. (Žalm 14)

Žádný Bůh není - čteme tu důvěrně známou větu, kterou jsme nejspíš slyšeli už mnohokrát a kterou jsme možná i my sami již někdy vyslovili. *Není Boha!* Ta věta je neobyčejně zajímavá - můžeme po celý život zkoumat a přemýšlet, co vlastně znamená a proč je vůbec možná; jak odlišné významy může mít v ústech různých lidí, v různých dobách a různých situacích; jak někdy může být pravdivá a jindy lživá; jaké množství možných nedorozumění v sobě skrývá, jak fatální důsledky může přinášet atd. Bez nadsázky lze říci, že ta věta je složitá jako život sám.

Proto je zvláštní - a vzhledem k tomu, jak o mnoho tu jde - i zásadní, že bible se tímto názorem (*Bůh není*) vůbec nezabývá. Tu větu čteme jenom zde, v žalmu 14. (když nepočítáme žalm 53., který je téměř doslova totožný). Náboženská kniha - a tu pro mnoho lidí nejzákladnější otázku (že žádný Bůh možná není) - si vůbec neklade. Jak to? To je snad biblická moudrost tak zaslepená, že závažnost otázky nevidí? Nebo tak dogmatická, že něco tak rouhavého vůbec nepřipouští? Nebo tak nejistá, že se takového názoru hrozí a raději se mu vyhne?

Nikoliv, biblická moudrost není takto nemoudrá - naopak, právě pro svou moudrost tuto otázku vůbec neřeší, resp. řeší po svém. Názor, že Bůh není, bibli nezajímá, asi ji to ani nenapadne, a to z toho důvodu, že bible označuje slovem Bůh Toho, který je. Jsem, který jsem. Bytí o sobě a pro člověka. Říkat, že Ten, který je, není - to je pak stejně nerozumné, jako říkat, že žádný bytí není, že žádný život není, že žádný člověk není. Chcete se zabývat tím, že život neexistuje? Není mnohem důležitější otázka, jaký je a jaký bude? A právě tak se bible zabývá tím, jaký Bůh je, který Bůh je ten pravý, co o něm vyznáváme a co z toho vyplývá. Neboť v životě každý nějakému bohu slouží. Jde o to, jakého. To je pro bibli klíčová otázka.

A teď, *Hospodin popatřil na syny lidské, aby viděl, byl-li by kdo rozumný a hledající Boha*. To je nádhera! Biblický Bůh nesleduje, jestli uznáváte jeho existenci, ba dokonce ani jestli v něj věříte, nýbrž jestli jej hledáte! V tom je moudrost, v tom je rozumnost - živého, pravého Boha hledat! Na tom se rozhoduje „kvalita života“, neboli *spasení*. My jsme si přiliš snadno zvykli mluvit o věřících a nevěřících, troufale si tak lidi třídíme, ačkoli jen Bůh sám ví, kdo jsou jeho, a pro nás vždycky platí, „Věřím, pomoz mé nedověře“. Nebylo by případnější spíše než mezi vírou a nevěrou vidět ostrou hranici podle tohoto žalmu mezi hledači Boha na straně jedné a činiteli nepravosti na straně druhé?

Hospodin takto popatřil. To, co vidí, ovšem není žádná sláva. Obraz lidského snažení je tu podán velmi skepticky, *není, kdo by činil dobré, není ani jednoho... neužiteční jsou... porušení... všichni se odvrátili... jejich snažení je ohavné...*

V tom je problém, je to drtivé, takoví jsme my. Takto podle bible člověk popírá Boha - ne nějakým salónním ateismem, ale takto konkrétně a prakticky, když žije zle, neužitečně, když jeho snažení je ohavné. To je problém člověka, tímto způsobem si my blázní říkáme ve svém srdci - kašlem na Boha! V tom to je - že přestáváme Boha hledat a tak se stáváme nerozumnými, odvracíme se od podstaty a pachtíme se za čímsi neužitečným a pofidérním. *Činitelé nepravosti... Boha nehledají... Hospodina nevzývají*. Kdo se přestal po Bohu ptát, sám sebe postavil na piedestal, sám se zakonzervoval a stal se pro druhé nebezpečným.

Toto bibli velmi zajímá. Zamýšlíš se nad tím, komu-čemu vlastně sloužíš? Hledáš smysl života? Jsi ochoten naslouchat? Toužíš po pravdě? Miluješ bližního, *bereš vážně i chudého*? To jsou životně důležité otázky, na nichž se rozhoduje.

Zdaliž nevědí?, ptá se žalmista. Pak se tedy náramně strašiti budou. Nevíme o svých nepravostech, neuvědomujeme si svou neužitečnost, nepřipouštíme si svou nerozumnost? Pak nás může přepadnout hrůza, budeme se strachovat a děsit z Boha, kterýž jest v rodině spravedlivého.

Ale tím to nekončí. Smyslem biblické řeči o Bohu není, abychom se *náramně strašili*. Nejenom že *Hospodin jest naděje chudého*, ale také je tu v závěrečném verši žalmu řeč o *spasení, o vysvobození zajatého lidu, o plésání a veselí Izraele*.

O kom to asi je, když jsme předtím četli, že *není, kdo by činil dobré, není ani jednoho*? Jak se to může stát, že ta nejlepší kvalita života se prosadí? Kde vezmeme sílu vymanit se ze zajetí nepravosti, co nás naučí vždy znovu hledat Boha? V životě i smrti?

Dílo Kristovo - to je ta síla, to je možnost i pro nás. Jeho milost přijmout, ve vděčnosti a pokoře. Když on nás pozvedne a přijme, pak tušíme - ten závěrečný verš žalmu může být i o nás. *Plésati bude Jákob a veseliti se Izrael. Amen*

Štěpán Hájek

ŽILI MEZI NÁMI

Jindřiška Mikolášková

(12.3.1925 – 17.6.2015)

Devadesáté narozeniny sestry Jindřišky Mikoláškové jsme v našem časopise směli připomenout v březnu tohoto roku. O čtvrt roku později nás zastihla zpráva o jejím odchodu. Vzpomínku na ni, se svolením pozůstalých, doprovázíme psaním, jehož autorem je Josef Veselý (102).

Píšu Jindřišce Mikoláškové, české básnířce (1925-2015)

Milá Jindřiško,

líbám Tě do vlasů jako tenkrát, co jsem Tě míjel na Opletalce a jen lehce jsem do nich vtiskl svůj polibek. Ucítilas jej, snad jsi i uhádla, od koho přišel. Dnes se k němu hlásím a opakuju jej, aby bylo mezi námi jasno. Oni si myslí, a říkají, že jsi mrtvá. Ale my víme, že jsi živá, neboť náš společný Bůh nás ujišťuje, že On je Bohem živých, ne mrtvých. A jeho Syn, Ježíš, to dotvrdil podobným ujištěním, on, zmrtvýchvstalý, „Já jsem živ, i vy taky živi budete.“ Ne nadarmo přece Bůh stvořil nejen zemi, ale nejprve nebe. Pro koho? Ne-li pro ty, které jeho láska převádí přes epizodu smrti do nového života, do

společenství. Jinak by to nebyl život, v němž se máme setkat se svými nejbližšími, s tatínkem, maminkou, se svými sourozenci a se všemi, s nimiž jsem se znal více či méně intenzívně a s nimiž si mám ještě co dopovědět. Ta vzdálenost mezi námi, kteří jsme zde a oni tam, nehraje roli, neboť jejich vidění a ostatní způsoby komunikace jsou nad naše pomyslení. Vždyť jejich život je lepší, jak o něm naši Bratři rádi zpívali. Vidělas ty své při pohřbu, který Ti uspořádali, a oni zase mohli poděkovat smrti, té uklízečce, že uklízí náš starý příbytek, naše tělo, když už budeme mít nový příbytek od Boha a nové tělo slávy. „Kdyby nebylo tak, pověděl bych vám,“ řekl Ježíš. (J 14,2)

Dokud jsi tu byla s námi, obdařila jsi mne útlou sbírečkou básní, kterou jsi nadepsala „Dívence“, a celou jsi ji napsala vlastní rukou, Jako bys vzpomínala na své mládí a dávala jí dobré rady do života, zejména, aby se nestyděla, že je „jen“ žena, ba naopak, aby své ženství měla za výhodu. S ženou přece přichází do světa něha, ta krásná podoba lásky. Pomyslel jsem si při tom, že jsi celou svou básnickou tvorbou vykřikovala neslyšně, že jsi žena a že svůj ženský pohled na život nechceš nijak přizpůsobit světu mužů. Tvůj pohled a podání ruky o tom chtěly přesvědčovat.

Vždyť Ježíš podle Tvého přesvědčení se spokojil dotykem nemocné ženy a uzdravil ji, aniž čekal na její vyznání nebo děkování. (Mt 9,20) Přála jsi všem Boží lásku, ateistům, křesťanům všech vyznání i muslimům. Ta něha, která na oplátku vyzařovala ze všeho Tvého jednání, se nemohla zmýlit v adresátovi, protože nebyla vypočítavá, nekalkulovala, zda se její vklad vyplatí – a to zase ve šlépějích Ježíše, toho ukřižovaného.

K chvále ženy ještě nakonec připomenu, že ženě se dostalo od Boha vyznamenání, Bůh ji zvolil, aby počala z Ducha Svatého a porodila syna, k němuž se Bůh přiznal jako otec. „Toto je můj milovaný Syn, toho poslouchajte.“ Od té doby se nad každým porodem vznáší dobré Boží očekávání, že narozený – narozená přijmou svůj život jako znamení Kristovy lásky, která neodsuzuje, ale odpouští každému hříšníkově a každé hříšnici. (1Tm 2,15) Apoštol Pavel, který zvěstoval lidem spásu ve víře v Krista v naději a v lásce napsal, Bez lásky nic nejsem. A napíše pak nejkrásnější hymnus na lásku. Ty ses více než pronikavým Pavlovým výkladům o víře a o naději celou svou bytostí vrhla na aktivity, ke kterým jsi měla od Boha nadání. V nich jsi podávala své srdce plné lásky těm, kteří Ti rádi naslouchali ve Tvé vlastní rodině, v církvi i ve veřejnosti. Tak ses zapsala do jejich paměti, ale i více, i do paměti Boží, Všechno pomíjí, ale co je z lásky, zůstává na věky.

Milá Jindřiško, ještě vzpomenu, že jsi mně poslala svou Vysočinu, krásnou báseň, či spíše pomník na památku její chudé, drsné a přece hrdé krásy. Připadal mi jako Tvé loučení, počátek Tvého odcházení z domu, který byl Tvou kolébkou i rakví. Ten, který Tě povolal na tuto poslední cestu je Pán, jehož jméno vyslovujeme s očekáváním, že nás vezme k sobě, do své náruče a do společenství živých, Pán Ježíš.

Vděčně Tvůj

Josef Veselý

Presbyter Marek Fajman

S Markem Fajmanem, který zemřel 4. července, jsme se rozloučili v blanenské obřadní síni 9. července 2015 odpoledne. Na pohřeb přišlo víc než dvě stovky lidí, spolu s Markovými nejbližšími byli v přeplněné obřadní síni a v jejích předsíních jeho přátelé, sousedé, spolupracovníci, skauti, s nimiž žil od mládí a jejichž ideály a zásady sdílel, a taky evangelíci, nejen z brněnských sborů a z Blanska, které je kazatelskou stanicí brněnského

židenického sboru. Stáli jsme tam před obřadem, při něm i po jeho skončení ještě stále ohromeni skutečností, že Marek skutečně odešel a že se s ním už setkávat nebudeme. On přemáhal těžkou a zhoubnou nemoc tak dlouho, čelil jí tak skrytě a statečně, že jsme se dali ošálit a přestali jsme počítat s tím, že by nás mohl opustit. Nechtělo a nechce se nám jeho smrti uvěřit také proto, že jej stihla v pouhých devětatřiceti letech; Marek se narodil 22. ledna 1976.

Pohřební kázání židenického faráře Pavla Kašpara znělo ve znamení apoštolských slov z epištoly Římanům (8, 38-39), „Jsem si jist, že ani smrt ani život, ani andělé ani mocnosti, ani přítomnost ani budoucnost, ani žádná moc, ani výšiny ani hlubiny, ani co jiného v celém tvorstvu nedokáže nás odloučit od lásky Boží, která je v Kristu Ježíši, našem Pánu.“ Tyto verše jistě vyjadřují naše křesťanské doufání, že, jak říkáváme, nemá jakákoli zhoubná nemoc a osten smrti poslední slovo, a zároveň jsou výrazem Markovy víry a jeho vyznání, které na počátku své cesty evangelického křesťana vyjádřil větou „bez víry v Boha bych se cítil jako hrozen do prázdnoty“ – tak toto vyznání citoval Pavel Kašpar, který Marka tehdy před téměř patnácti lety v těchto počátcích doprovázel.

Marek Fajman tedy patřil do farního sboru naší církve v Židenicích, zde si také našel mnoho přátel a před rokem zde byl zvolen presbyterem. Setkávali jsme se s ním při bohoslužbách v Židenicích i v Blansku a při nejrůznějších sborových i seniorátních příležitostech; mimořádně výrazná a opravdu nezapomenutelná byla úloha, již na sebe vzal jako spoluorganizátor a hlavní průvodce našich židenických podzimních poznávacích zájezdů po českých a moravských tolerančních sborech. Při těchto cestách měli díky Markovi všichni k dispozici fotografie, podrobné plány, celkové i detailní pohledy a studie týkající se jednoho každého místa, ke kterému jsme právě směřovali, šlo o dějiny daného tolerančního sboru, o historii i architekturu jeho modlitebny nebo kostela či obojího; Marek Fajman je pro nás nejen podrobně vypracoval a

vedl do srozumitelné a pro neodborníky použitelné podoby, ale také je dodal v dostačujícím množství exemplářů pro všechny. Co bylo možno a třeba, doplnil pak ještě spolu s Martou Procházkovou na místě vlastním výkladem nebo aspoň poznámkami nebo odpověďmi na dotazy. Marek si totiž nenechával svou odbornost pro sebe a ochotně svými dovednostmi a znalostmi sloužil mnoha dalším, tedy i našim sborovým zájmům o toleranční minulost evangelických církví.

Jeho odborností byla práce v památkové péči, vystudoval stavební fakultu ČVUT v Brně, jejímž absolutoriem získal inženýrský titul a kompetenci uplatňovanou zejména při údržbě a opravách památek; druhou nezbytnou stránku památkové péče, uměnovědný vhled a orientaci v dějinách umění, zejména architektury, pak ovládl při bakalářském studiu oboru dějin umění na filozofické fakultě Masarykovy univerzity. Od roku 2002 pracoval v Památkovém ústavu v Brně jako specialista pro lidovou architekturu, později i pro technické památky. Toleranční modlitebny znal opravdu důvěrně i proto, že v roce 2004 společně se svou nejbližší spolupracovnicí Mgr. Martou Procházkovou úspěšně řešil v Památkovém ústavu v Brně výzkumný projekt Toleranční modlitebny v kraji Vysočina; z něj vzešla mimo jiné stejnojmenná výstava, která dodnes putuje po České republice.

Poslední velkou památkářskou akcí, kterou Marek Fajman vedl, byla obnova kostela Českobratrské církve evangelické ve Vanovicích; jeho zásluhou se unikátní vanovické „zvonění“ stalo technickou kulturní památkou. V našich sborech a v mnoha domácnostech, nejen evangelických, a také v řadě institucí visí vanovický nástěnný kalendář, na jehož zpracování se podílel, kalendář na tento rok 2015, poslední rok Markova života. – Za jeho život jsme poděkovali a děkujeme, za jeho nejbližší, za rodinu a za přátele, jsme se přimlouvali a přimlouváme, ale stejně, na podzimním sborovém zájezdu židenického sboru po tolerančních modlitebnách nám bude letos bolestně chybět. Což platí nejen pro tuto příležitost a nejen o nás židenických a blanenských.

Jana Nechutová

BUDE

Hudební nešpory v Červeném kostele

Po prázdninách se opět sejdeme první neděli v říjnu 4.10. v 19,30. Účinkuje Korngold Quartet. Zazní skladby L. Beethovena, E. Zámečníka a M. Ravela. Biblické zamyšlení bude mít bratr farář Jaroslav Vítek. Vstupné dobrovolné. Výtěžek koncertu bude věnován Hospicu sv. Alžběty v Brně. Konání nešpory je podporováno statutárním městem Brnem a Jihomoravským krajem.

Brno I – Pozvání ke společnému obědu

Zveme vás ke sborové neděli, která se koná v neděli 11. října. Po bohoslužbách v Červeném kostele bude pro přihlášené připraven oběd na faře, Opletalova 6, a po něm přednáška bratra Dušana Coufala o životě a díle Mistra Jana Husa. Pro děti bude zajištěno hlídání.

Kavárnička

- 7.10. Poslech hudby
- 14.10. Promítání snímků – bratr Jan Franců
- 21.10. Čtení z knihy „Brno nacistické“ – sestra Věra Bednářová
- 28.10. Státní svátek

Slavnost v Betlémském kostele

V tomto roce uplyne 120 let od postavení Betlémského kostela, který byl první veřejnou budovou v Brně s českým nápisem, My kážeme Krista. Chceme si to připomenout při slavnosti, která bude v neděli 25. října při bohoslužbách, které začnou v 9,00. Kázat bude bratr farář Jiří Gruber, na nově opravené varhany zahraje Tomáš Jeřábek, zazní pozdravy pamětníků a bratr Václav Matoulek připravuje obrazové pásmo z historie kostela.

Představujeme zde několik odstavců ze zprávy o otevření chrámu v knižní publikaci

„Vzpomínka na slavnostní otevření Betlémského chrámu Páně v Brně“. (Vyšlo v Brně 1895, autor textu zprávy neuveden.):

Můžeme vším právem říci, že slavnost tato měla svůj význam nejen pro Brněnskou diasporu, nýbrž pro celou církev naši česko-moravskou, vždyť se to otvíral chrám potomkům Jednoty Bratrské v hlavním městě té země, v níž Jednota došla svého rozkvětu. Velké účastenství dalo se očekávat, záleželo jen na povětrnosti. Krátce před slavností bylo deštivo, ještě den předtím tu a tam pršelo, ale o slavnosti samé bylo krásně. Jako při vši té práci sboru Brněnského přicházivala pomoc vždy v nejvyšší, ale vždy v pravý čas, tak i slavnosti otevření chrámu přes mnohé a mnohé obavy popřál Bůh přece příznivého počasí. Dle toho bylo i účastenství neobyčejně veliké, sešlo se na 5000 lidí k slavnosti naší. Duchovních z církve naší přítomno bylo s domácím kazatelem 28 (publikace uvádí všechna jejich jména od zástupce Vysoké církevní rady po vikáře).

Evangelické učitelstvo bylo čteně zastoupeno, kurátorů a presbyterů dostavila se celá řada, ostatních bratří a sester sešlo se veliké množství, nejen ze sborů blízkých, nýbrž i z těch nejvzdálenějších a nejchudších, z Moravy i z Čech, ano i z Dol. Rakous a z Haliče s radostí zavítali do Brna čeští reformovaní.

Velice nás těšilo, že i německý evang. sbor Brněnský slavnosti naší se účastnil, byliť přítomni zástupcové jeho z presbyterstva, důstojný pan farář Heřman Klebek a pan obecní rada Freude. Tento zastupoval též obecní radu hlavního města Brna.

Jeho Excellenci pan místodržitel baron Spens-Booden nebyl tentokráte v Brně, zástupce jeho pan dvorní rada rytíř Januška omluvil se, že se nemohl účastniti pro neodkladné práce, jež se v poslední chvíli vyskytly.

Z českých sborů professorských a z národních učitelů dostavili se zástupci, i jiní milí hosté z českých kruhů brněnských radost naši sdíleli.

Průvod duchovních, předních hostů a stavebního výboru s p. stavitelem Boh. Alberem hnul se přesně o půl desáté hodině dopolední z fary ke vchodu chrámovému. - - Tu zahájena byla slavnost zpěvem žalmu 122,1.-2.

Po zpěvu vzal p. kurátor sboru klíč a odevzdal jej vd. p. superint. náměstkovi, a tento opět domácímu kazateli, který chrám otevřel. Každý z těchto tří případně promluvil.

Do chrámu vešlo asi 1100 posluchačů, ostatní účastníci zaplnili celou církevní zahradu. Po řeči posvěcující vyšli z chrámu kazatelé, pro kázání v církevní zahradě určení, a pak zároveň se konala slavnostní kázání vnitř i vně.

Ač dopolední slavnost teprv ve ¾ na 1. hod. odp. končila, přece shromáždění až do konce vytrvalo.

Odpolední služby Boží počaly ve 3 hod.; posluchačů sešlo se tolik, že jim chrám nikterak nestačil, a mnozí litovali, že se nekázalo také v církevní zahradě jako dopoledne.

Sbor Brněnský vzdává nejsrdečnější díky vysoce důstojnému panu náměstkovi superintendenta, Lic. Theol. F. Císařovi, který největší úkol při slavnosti na se vzal.

DÍKY A PROSBY

*Pane Bože, prosíme za církev,
aby se uměla dělit ze svého nadbytku,
aby viděla své místo vždycky ve službě druhým,
aby církev v naší zemi moudře využila majetku, který jí bude vrácen.
Prosíme za svět,
za lidi v zemích, kde není dostatek vody, jídla, míst k bydlení,
za lidi, kteří nemají, ke komu by se obrátili o zastání,
za lidi v zemích, kde se žije v nadbytku, ale lidé se před sebou schovávají.
Prosíme za potřebné, za ty, kdo jsou v nouzi,
za ty, kdo se neumějí rozdělit, za ty, kdo trpí kvůli sobectví druhých,
za ty, kdo jsou chudáky kvůli vlastnímu sobectví.
Prosíme, náš Pane, také za nás,
abychom uměli prosit o chléb na jeden den,
abychom se s ostatními o náš chléb uměli dělit,
abychom se nepovyšovali nad druhé.
Předkládáme ti své tiché modlitby a přímlyvy...
Voláme k tobě v naší společné modlitbě, Otče náš*

(Přímluvná modlitba při službách Božích v Tišnově v neděli 2. srpna 2015)

Brno I

1.9.	Hana Maláčová	40 let
3.9.	Jaroslava Velebová	86 let
6.9.	Vladimír Vaněk	70 let
8.9.	Jaroslav Jára	60 let
9.9.	Vít Navrátil	73 let
10.9.	Pavel Rumíšek	70 let
10.9.	Tomáš Vojtíšek	76 let
13.9.	Milena Lokajová	76 let
15.9.	Jindřiška Fleischerová	78 let
15.9.	Daniel Nykodým	30 let
16.9.	Věra Lorencová	72 let
18.9.	Eva Riedlová	70 let
18.9.	Ludmila Vacková	93 let
19.9.	Emílie Kačírková	70 let
22.9.	David Piták	40 let
24.9.	Fridrich Polák	77 let
25.9.	Jan Sláma	74 let
29.9.	Dušan Marek	78 let
29.9.	Richard Uhl	73 let
3.10.	Kryštof Michal	20 let
3.10.	Matěj Michal	20 let
4.10.	Alena Orlová	50 let
4.10.	Božena Vondrová	89 let
6.10.	Jaroslav Sochorec	82 let
10.10.	Julie Štefflová	92 let
12.10.	Věra Měšťanová	87 let
12.10.	Jaroslava Stratilová	85 let
12.10.	Martin Zúkal	30 let
19.10.	Jana Moráčková	60 let
22.10.	Jiří Veselý	70 let
26.10.	Vladimír Celer	83 let
26.10.	Vladimír Kropáč	75 let
26.10.	Jana Zlámalová	73 let
28.10.	Anna Oukropcová	10 let
28.10.	Miloš Šedý	73 let
29.10.	Alena Skalníková	82 let
30.10.	Eliška Pilátová	79 let

Pokřtěni byli:

26.7.	Jakub Přikryl, nar. 2013
2.8.	Eliška Tůmová, nar. 2015
2.8.	Alena Konecká, nar. 2013
16.8.	Matyáš Pelc, nar. 2014

Brno II

3.9.	Vlasta Brodská	90 let
3.9.	Jarmila Mauzerová	90 let
3.9.	Eva Ludvová	71 let
4.9.	Marek Vermousek	60 let
5.9.	Bedřich Gottvald	95 let
5.9.	Ludmila Hančíková	92 let
8.9.	Miroslav Makovský	80 let
10.9.	Kamil Boháč	87 let
14.9.	Markéta Kosařová	73 let
16.9.	Lydia Pospíšilová	79 let
16.9.	Alena Navrátilová	74 let
18.9.	Milada Červinková	74 let
18.9.	Jitka Holířová	50 let
20.9.	Marie Klusáková	90 let
22.9.	Marie Šomková	88 let
22.9.	Věra Hrazdírová	86 let
23.9.	Marta Pánková	92 let
23.9.	Eva Prudká	85 let
23.9.	Věra Hartlová	72 let
23.9.	Jitka Brodská	60 let
24.9.	Gizela Studnicová	87 let
26.9.	Dagmar Hawerlandová	50 let
26.9.	Zuzana Urbanová	10 let
27.9.	Věra Pelcová	71 let
29.9.	Hana Berková	78 let
29.9.	Lia Elstnerová	60 let
2.10.	Jan Šimsa	86 let
4.10.	Hana Dvořáková	73 let
5.10.	Milena Šimsová	83 let
7.10.	Miluše Nováková	85 let
7.10.	Milan Řádek	84 let
9.10.	Jiří Podrábský	75 let
9.10.	Zdena Urbanová	73 let
12.10.	Zdenka Králová	85 let
14.10.	Jana Burešová	74 let
15.10.	Vlasta Studeníková	80 let
16.10.	Helena Vašíčková	88 let
16.10.	Albína Skutková	84 let
16.10.	Jarmila Jílková	80 let
17.10.	Drahuše Musiolová	95 let
17.10.	Květoslava Průchová	88 let
17.10.	Zdeňka Pustínová	83 let

- 23.8. Antonie Stará, nar. 2015
30.8. Barbora Hersheyová,
nar. 2014

Oddáni byli:

- 27.6. Veronika Foltánková
a Pavel Janeček
27.6. Petra Zmeškalová
a David Zbíral
11.7. Simona Mikulicová
a Josef Keller
11.7. Helena Pešková
a Lukáš Dvořák
18.7. Alena Zorina
a Tomáš Doubrava
25.7. Hana Stávková
a Radim Veselý
25.7. Lucie Manová
a Matěj Podhorský
25.7. Anna Přikrylová
a Martin Jouza
5.9. Martina Čermáková
a Vojtěch Vomáčka
19.9. Sylva Novotná
a Miloš Bělehrad
26.9. Petra Šauchová
a Václav Culka

Rozloučili jsme se:

- 4.9. Jindřich Lokaj, nar. 1939

- 19.10. Emil Loubal 83 let
21.10. Robert Chlup 72 let
23.10. Vlasta Pindejová 89 let
23.10. Oldřiška Peňázová 82 let
23.10. Naděje Popelářová 72 let
24.10. Silva Hájková 81 let
24.10. Ivana Mlčková 77 let
25.10. Olga Marková 76 let
25.10. Jana Olga Ulrichová 71 let
27.10. Božena Jirušková 72 let
29.10. Miroslav Skutek 60 let

Rozloučili jsme se:

- Zdeňka Krejčířiková, nar. 1930
Rostislav Pašek, nar. 1935

Oddáni byli:

20. 6. Magda Svobodová
a Martin Mikeska
27. 6. Lenka Pacíková
a Jan Brodžák
11. 7. Martina Holubová
a Emil Kroupa
11. 7. Barbora Kopřivíková
a Filip Račák
1. 8. Viktorie Floriánová
a Drahoš Šikola
8. 8. Viola Moškvanová
a Petr Kadlec
29.8. Alexandra Hauserová
a Pavel Gregr
6.9. Eliška Rašínová
a Jiří Tůma

Brno I

Sešli jsme se již první zářijové pondělí. Na začátku jsme upřesnili plán a organizaci akcí v druhé polovině letošního roku (sborová neděle, 120 let Betlémského kostela, nešpory, odpoledne křesťanské služby). Byla ukončena oprava varhan v Betlémském kostele (náklad 40 tisíc Kč.). Byly dodatečně schváleny křty dětí, které proběhly o prázdninách. Staršovstvo vzalo na vědomí žádost o vystoupení ze sboru (přestup do ŘK církve). Byla provedena volba poslanců na konvent a návrh na členy nového seniorátního výboru. Bylo rozhodnuto o opravě elektrického rozvaděče na Opletalově, zadání projektové dokumentace pro územní rozhodnutí na Pellicově a zahájení opravy zadní poloviny střechy kostela v Újezdě u Brna – Rychmanov, kterou nám umožnila dotace Města Újezd u Brna a Jihomoravského kraje. Bude provedena oprava střechy na Opletalově a statický průzkum trhlin v Betlémském kostele. Závěr schůze byl věnován možnostem sboru při pomoci uprchlíkům.

Jiří Gruber

Brno II

Staršovstvo sboru se v září sešlo ke své první poradě po prázdninách. Vyslechlo zprávu faráře sboru o akcích sboru v letním období, mimo jiné o víkendových sborových pobytech na Blažkově (12.-14.6.) a Osové Bitýšce (11.-13.9.), setkání s členy partnerského sboru ve Vídni (20.6.) a týdenním letním pobytem v blažkovském středisku (25.7.-1.8.). Staršovstvo vyjádřilo souhlas s průběhem prací na rekonstrukci presbyterny v Blahoslavově domě. Jednohlasně doporučilo navrhované změny Církevního zřízení a zvolilo své poslance na konvent (J. Kučera, R. Pikna, I. Osvald, náhradníci L. Floriánová, M. Průdek, B. Ryšavý).

Martin Horák

TÝDEN VE SBORU

Brno I

Po – Pá 9-12, St 15-17

Pondělí:

18:30 staršovstvo 12.10.

Úterý:

15:00 DD Věstonická

16:30 dětský klub Ovečky

16:30 biblická hodina pro děti

19:00 přípravka NŠ

Středa:

13:00 Diakonie, Hrnčířská 7. a 21.10.

15:00 kavárnička

16:00 konfirmandi II.

18:00 mládež

18:00 kurs Alfa od 30.9.

Čtvrtek:

9:30 klub otevřených dveří od 18.10.

18:00 biblická hodina

Pátek:

18:30 pěvecký sbor

Neděle:

10:00 nedělní škola pro děti

Brno II

Po – Pá 8:30-11:30

Pondělí:

18:30 staršovstvo 12.10.

Úterý:

17:00 b.h. Tišnov 13., 27.10.

19:30 stř. generace

Středa:

13:00 Diakonie, Hrnčířská 14.10.

14:00 biblické čtení DD Kociánka 7. a 21.10.

18:00 biblická hodina

19:30 mládež

Čtvrtek:

9:30 Mateř.klub 8., 22.10.

14:30 káva 1., 15., 29.10.

16:00 vyučování dětí, confirm. příprava

17:30 dorost

Sobota:

9:30 DD Kociánka 3., 17., 31.10.

Neděle:

9:00 nedělní škola

10:00 setkání v Blahoslavově domě

Brno – Husovice

Čtvrtek:

19:00 biblická hodina

20:00 staršovstvo 8.10.

Pátek:

15:30 děti

17:30 konfirmandi

Neděle:

9:00 nedělní škola

18:00 Desert 11.10.

Brno – Židenice

Úterý:

15:30 BH pro děti

18:00 modliteb. setk. 6.10.

19:19 DŽES – Duchovní židenické ev. setkání

Středa:

16:30 bibl. h. pro děti v Blansku

19:00 biblická hodina v Blansku

19:30 staršovstvo 14.10.

19:00 Modlitby a zpěvy z Taizé 21.10.

Čtvrtek:

17:30 mládež

19:00 biblická hodina

Pátek:

19:00 setkání sboru (9.10.)

Sobota:

Zájezd po tolerančních modlitebnách (10.10.)

Neděle:

9:10 nedělní škola

10:00 setkání u kávy a čaje

10:30 vernisáž obrazů Jany Turecké (11.10.)

18:30 pěv. sbor ChraPoT

Brno I	Brno II	Brno - Husovice	Brno - Židenice
4.10. 18. neděle po sv. Trojici BK Olga Tydlitátová ČK Olga Tydlitátová Rch Olga Tydlitátová ČK 19:30 <i>nešpor</i> Jaroslav Vítek	BD Martin Horák Tiš Saša Jacobea	Hu Štěpán Hájek <i>rodinné</i> ČK 19:30 nešpor Jaroslav Vítek	Žd Pavel Kašpar, <i>VP</i> Bl Pavel Kašpar, <i>VP</i>
11.10. 19. neděle po sv. Trojici BK Jiří Gruber ČK Jiří Gruber <i>sborová neděle</i>	BD Saša Jacobea, <i>VP</i> Tiš Martin Horák, <i>VP</i>	Hu Štěpán Hájek	<i>Díkčinění</i> Pavel Kašpar, <i>VP, křest</i> Bl Pavel Kašpar, <i>VP</i>
18.10. 20. neděle po sv. Trojici <i>Díkčinění</i> BK Olga Tydlitátová, <i>VP</i> ČK Olga Tydlitátová, <i>VP</i> Rch Olga Tydlitátová, <i>VP</i>	BD Martin Horák Tiš Saša Jacobea	Hu Jaroslav Vítek	Žd Pavel Kašpar Bl Pavel Kašpar
25.10. 21. neděle po sv. Trojici BK 9:00 Jiří Gruber, 120 let BK	BD Saša Jacobea Tiš Martin Horák	Hu Štěpán Hájek	Žd Pavel Kašpar Bl kazatel CB
1.11. 22. neděle po sv. Trojici BK Jiří Gruber ČK Jiří Gruber Rch Jiří Gruber ČK 19.30 <i>nešpor</i> Olga Tydlitátová	BD Martin Horák Tiš Saša Jacobea	Hu Štěpán Hájek <i>rodinné</i> ČK 19:30 <i>nešpor</i> Olga Tydlitátová	Žd Pavel Kašpar, <i>VP</i> Bl Pavel Kašpar, <i>VP</i>
BK: Betlémský kostel v 8:30 ČK: Červený kostel v 10:00 Rch: Rychmanov v 14:15	BD: Blahoslavův dům v 9:00 Tiš: Tišnov v 10:30	Hu: Netušilova 26 v 9:00 Ma: Maloměřice, Borky 7 DDS v 10:30	Žd: Židenice v 9:00 Bl: Blansko v 14:00